

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Об комой, БМАСС-эй
Төвний Соведей ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Сэн 20 мүнэгэ

Наука ба уралан зохёолгын талаар 1948 он соо хэлэн онсо гайхамшаг хүдэлмэринүүдэй түлөө Сталинска шангууды олгохо тухай*)

ССР Союзай Министруудай Со-
вет болбол 1948 он соо хэлэн онсо
гайхамшаг научна хүдэлмэринүүд,
онсо гайхамшаг уралан зохиолго-
нууд ба үйлдэбэрин хүдэлмэринүүд

дэй методүүды үндэһөөрнэ най-
жаруулһанай түлөө Сталинска шан-
гууды олгохо гэжэ тогтообо гэ-
бэл:

сальна машинуудай конструкци
зохион гаргаһанай түлөө.

39. Иванченко Николай Николае-
вичта, хүдэлмэрин хүтэлбэрилгшэ-
дэ, Научно-шэнжэлгын дизельнэ
институдай конструкторска бюрогой
начальникта, Амеликин Ошер Ше-
лестниковичта, Ковалевский Евге-
ний Сергеевичта, Никитин Михаил
Дмитриевичта, Минц Иосиф Гри-
горьевичта, мүн тэрэ институтудай
инженерүүдтэ, Рихтер Андрей Алек-
сандровичта, 1-дэй рангын ин-
женер-капитанда, — бага габритна
хүнгэн дизельнүүдэй конструкцине
зохион гаргаһанай ба үйлдэбэрилгшэ
болоһоной түлөө.

40. Игнатьев Игорь Александрови-
чта, хүдэлмэрин хүтэлбэрилгшэ-
дэ, главна конструкторта, Коурко-
в Виктор Антоновичта, Левин
Иосиф Яковлевичта, Ярошенко Вик-
тор Исидоровичта, Шаровский Юрий
Александровичта, инженерүүдтэ,
Калмыков Валерий Дмитриевичта,
научно-шэнжэлгын институтудай ди-
ректортэ, — шэнэ түхэлэй радио-
станцинууды зохион гаргаһанай тү-
лөө.

41. Изгарышев Николай Алекс-
еевичта, Д. И. Менделеевий нэрэм-
жэтэ Московска химико-техноло-
гическо институтудай профессортэ,
Кудрячев Николай Тихоновичта,
мүн тэрэ институтудай доцентдэ, —
электродно процессүүды шэнжэлэн
үзэһэн ба металлнуудай порошко-
уудыны бүтээх электролитическэ
методүүды зохион гаргаһанай тү-
лөө.

42. Камарьян Георгий Микирти-
евичта, хүдэлмэрин хүтэлбэрилгшэ-
дэ, заводой инженертэ, Каганович
Юрий Ароновичта, заводой дирек-
тортэ, Хрулев Михаил Валерьяно-
вичта, Селезнев Георгий Василье-
вичта, заводой инженерүүдтэ, Со-
могонин Михаил Серопевичта, за-
водой главна инженертэ, — хими-
ческэ продуктууды бүтээхн тухай
электролизерой конструкцине
зохион гаргаһанай ба промышлен-
носта нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

43. Каванц Павел Ильичта, хүдэл-
мэрин хүтэлбэрилгшэдэ, Воро-
товов Михаил Ивановичта, Сереб-
ряничкова Татьяна Николаевнада,
научно-шэнжэлгын институтудай на-
учна сотрудинуудта, Васильев
Александр Тимофеевичта, Васильев
Георгий Михайловичта, Цыганков
Алексей Степановичта заводой ин-
женерүүдтэ, — химическэ про-
дукты үйлдэбэрилгшэ шэнэ техноло-
гическа процессы зохион гаргаһан-
най ба промышленноста нэбтэ-
рүүлһэнэй түлөө.

44. Керчев Вячеслав Михайло-
вичта, «Красное Сормово» заводой
главна конструкторта, Воробьев Вла-
димир Петровичта, Воронин Михаил
Ивановичта, Краковский Иван Ива-
новичта, Пиллярский Марян Михай-
ловичта, Черунов Сергей Алексее-
вичта, Якимовский Сергей Нико-
лаевичта, мүн тэрэ заводой инже-
нерүүдтэ, — гол мурэнэй шэнэ ян-
зы суднонууды зохион байгуулаһан
түлөө.

45. Ковалев Федор Иустиновичта,
минеральна түүхэй эдэй Бүхэсоюзна
институдай ахалгаша научна сотру-
динта, Иванов Святослав Несте-
ровичта, СССР-эй наукануудай Ака-
демин Уральска филиалдай аха-
лгаша научна сотрудинта, Пе-
тропавловский Сергей Анатольеви-
чта, Уральска Геофизическэ трестын
главна инженертэ, Суботин Кон-
стантин Дмитриевичта, металлур-
гическа промышленностин Минис-
терствын инженертэ, Меркулов Ми-
хал Ивановичта, «Уралцветмет-
разведка» трестын главна инже-
нертэ, — эздтэй ба серитэй газар-
жэлгэ хэлэнэй түлөө.

46. Козин Георгий Михайловичта,
Минскэ автомобильна заводой
главна конструкторта, хүдэлмэрин
хүтэлбэрилгшэдэ, Обухов Борис
Владимировичта, Кан Моисей Юрь-
евичта, мүн тэрэ заводой инженер-
нүүдтэ, Ивлиев Василий Андре-
евичта, Илларионов Владимир Алек-
сандровичта, Уринсон Яков Ефимо-
вичта, Шапиро Исаак Соломоно-
вичта, Ярославска автомобильна
заводой инженерүүдтэ, Дмитриев
Виктор Леонидовичта, В. В. Куй-
бисhevый нэрэмжэтэ Ленинградска
карбюраторна заводой инженертэ,
Степенский Наум Борисовичта, ав-
томобильна технологиин Гүрэнэй
Бүхэсоюзна институтудай инженертэ,
— ЯАЗ-200 гэжэ ашанай дизельнэ
автомобиль зохион байгуулаһан
түлөө.

47. Конохов Николай Алексее-
вичта, химкомбинатдай главна ин-
женертэ, Князев Петр Антоновичта,
Мешерякова Ольга Гавриловнада,
Реймерс Николай Николаевичта,
Чистозонов Давид Борисовичта,
инженерүүдтэ, химическэ про-
дуктын синтезын процессий интенсифи-
кацины методы зохион гаргаһан-
най ба промышленноста нэбтэ-
рүүлһэнэй түлөө.

(Ургэлжэлһэн хожом гаргала)

ССР Союзай Финансуудай Министерствын мэдээсэл

СССР-эй арадай ажахы бэргээн бодхоохо ба хүгжөөхө гүрэнэй
нэгдэх урьхаламжа 1949 оной майн 3-да 20 миллиард түхэриг хэм-
тэйгээр гаргагдаад, энэ оной майн 8-ай үдэрэй дүрэхэ багта 23
миллиард 825 миллион 770 мянган түхэригтэ тараагдажа—3 миллиард
миллион 770 мянган түхэригөөр үлүүлэгдэ.

Урьхаламжа гаргахаар тогтоогдон суммын нилээд үлүүлэгдэһэн
шаа, саашадаа урьхаламжа захилгы, СССР-эй Министруудай Со-
юзай заабарин еһоор, 1949 оной майн 10-һаа зогсоохо гэжэ СССР-эй
Финансуудай Министерствэ захираала үгэбэ.

СССР-эй Финансуудай Министр А. ЗВЕРЕВ.

Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха эрхын түлөө

1950 ондо нэгдэхэ хүдөө ажа-
хын Бүхэсоюзна выставкэдэ ха-
баршадые шэлэн олохо показа-
нууд ба условиууд тухай хүдөө
ажахын Бүхэсоюзна выстав-
кэ комитетэй тогтоолһоо манай
республикада хабаадаха услови-
нууд мүнөөдэр «Б. М. Үнэн»,
«Молодой» Энэ документ хадаа
социалистическэ хүдөө ажахы
шадан хүгжөөхэ тухай
1949-гэй ЦК-гэй февральска
решимэй түүхэтэ тогтоолһоо үн-
дэһэн, колхозно таряашадта
хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выстав-
кэ оролдолгын толотомо
хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выстав-
кэ оролдолгын толотомо
хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выстав-
кэ оролдолгын толотомо
хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выстав-
кэ оролдолгын толотомо

уурса хуряаха түрүү дүй дүршл-
нүүды судалһан ба шэнэ үүлтэ-
рэй адуу мал үсхэбэрилхэ арга ме-
тодууды ойлгохо эрхэн байнд.

Боргойн, Яруунын баян нотагуу-
даар үсхэгдэжэ байһан 70—80 ки-
лограмм шэгнүүртэй, 5—6 кило-
грамм нооһо үгэдэг метис хонид,
Сэлэнгын аймагай Жаргаланта ба
Юрөө нотагуудта үсхэгдэһэн 2000
гаран литр хү үгэдэг томо үүлтэрэй
үнөөд, Тугнын баян талын
уты мэдэнгүй үнгэрхөөр хатар-
ша хурдан хүлэг морид хадаа
«Улаан Туяа», «Красный Заган»,
Тельманый нэрэмжэтэ ба бусад
колхозуудта би. Тинн энэ хадаа
хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выстав-
кын аша үрэнүүдэй заримууд боло-
но.

Республика соо үзэгдөө дуул-
даагүй үндэр уурса хуряан, Со-
циалистическэ Ажалай Герой С.
Киселев, звеньевой Л. Шургина
ба бусад хадаа Бүхэсоюзна выстав-
кэдэ хабаадагшад мүн.

Мүнөө выставкэдэ хабаадаха эрхэ
олохын түлөө тэмсэл эхилхэн,
Тарилгын богино болзор соо, хайн
шанартайгаар дүүргэхэ, хайнаар
харуулаха ба нэгшые монсогор
ороһо гэгэнгүй хуряаха ёһотойди.
Колхоз бүридэ 4 фермэ эмхидхэхэ,
малай ашаг шэмые дээшлүүлхэ,
үүлтэры найжаруулаха, хубайрал-
гыты усадхаха ба түл абалгы хай-
наар үнгэрэхэ шуудла. Энэ хадаа
выставкэдэ хабаадахын түлөө
тэмсэл мүн болохо байна.

1950 ондо нэгдэхэ хүдөө ажа-
хын Бүхэсоюзна выставкэ хадаа
хүдөө ажахы саашадан хүгжөөхэ
хэрэгтэ томохон алхам эхэ замы
заажа үгэнэ. Ажалы алдар солын,
нэрэ хүндын хэрэг болгоһон түрүү
хүнүүдтэ саашадаа улам эхэ ам-
жалтаттайгаар ажаллаха үүдынь
нээжэ үгэнэ.

Энэ выставкэ хадаа инаг багша
Сталинаа, большевистскэ партиня,
советскэ правительствоя тойрон
колхозно таряашадтэй нитгаар жаг-
санхайе, өөһэдтөө үгтэһэн ямаршы
даалгари хүндэтэйгөөр дүүргэ-
хэ нэгэн зоригтой байһые гэршэлхэ
байна.

Нүхэд колхознигууд, тракторист-
нууд, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэ-
рилгшэд, мэргэжэлтэд! Хүдөө
ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ
хабаадаха эрхэ олохын түлөө со-
циалистическэ мурсыөө шэнэ хүсэ-
тэйгөөр дэлгэрүүлхэ!

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМДЭ

Профсоюзуудай Х съездын дунгүүд тушаа хүдэлмэришэд,
албахаагшад болон профсоюзна эдэбхитэдэй

суглаанууды хэхэ тухай

Профессиональна союзуудай Х
съездын хүдэлмэри ба тогтоол-
ондэй хүдэлмэришэд болон алба-
хаагшад үргэнөөр танилсуулаха
хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выстав-
кэ оролдолгын толотомо
хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выстав-
кэ оролдолгын толотомо
хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выстав-
кэ оролдолгын толотомо
хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выстав-
кэ оролдолгын толотомо

ТАРИЛГЫН ПОЛИНУУД ДЭЭРЭНЭЭ ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

Түрүү колхоздо — Улаан туг

Бичурын аймагай колхозуудай
дунда дэлгэрхэн социалистическэ
мурсыөөндэ Рагозиний нэрэмжэтэ
колхоз түрүүлжэ ябана. Тус кол-
хоз тарилгын урда гэжэи поледой
хүдэлмэринүүды амжалтаттайгаар
дүүргэжэ, ВКП(б)-гэй айкомой ба
районска комой дамжуулгын Улаан
тугта хүртэбэ.

Энэ мурсыөөндэ хоердохы буури
эзэлһэн Логовскийн нэрэмжэтэ кол-
хоз дамжуулгын Улаан туг абаха
нэгдэхэ кандидат болгогдоно.

Аймагай түрүү колхозууд тарил-
гы богинохон болзор соо, эрхим
шанартайгаар дүүргэхын түлөө со-
циалистическэ мурсыөө үргэнөөр
дэлгэрүүлжэ, хайн амжалтанууды
туйлан, Илалтын үдэры угтаба.

П. Мишинский:

Эрхим бригада

ЦАКИР. Комсомолец Самбу Ту-
гулдуровой хүтэлбэрилдэг таряа-
ажалай № 1 бригада «Майн 1» кол-
хоз соо түрүүлжэ ябана.

Энэ бригадада 10 плугшад хүд-
элмэрилхэн. Тэдэнэр булдаа
шахуу үдэрнөө даалгариууды
110-150 процент хүрэтэр дүргэнэ.
60 наһатай Содном Цыремпилов
0,50 гектарай орондо мдрэ бүри
0,60—0,70 га халхална. Мүн залуу
плугшад нүхэд Бадмаев, Цыденов
гэгшэд энэ үбгэнөө нэгшые гээг-
дэнгүй хүдэлмэрилжэ, үдэрнөө
нормы 100 гаран процент, эрхим
шанартайгаар дүүргэнэ.

С. Очиров.

245 гектар пар хахалба

Социалистическэ Ажалай Герой
Б. Дымбрыловый хүтэлбэрилдэг
тракторна бригадынхид Саянтын
МТС-эй механизаторнуудай дунда
өһөднөө ажалаар шалгаржа яба-
на.

Тус бригада Бүхэсоюзна выставкэ
мурсыөөндэ оролсоходо поледой хүд-
элмэринүүды үндэр шанартайгаар
дүүргэхэ ба условно трактор бүхэ-
нөөр мянган гектар хэмжээнэй
хүдэлмэри бүтээхэ гэһэн уялга аба-
лан юм. Тэдэнэр уялгаа бодо-
ло дээрэн амжалтаттайгаар бэелүү-
лай. Тус бригада 600 гектар бор-
нойжо, 245 гектар хабарай пар ха-
халһан байна. Мүнөө тэдэнэр тарил-
гын хүдэлмэрине амжалтаттайгаар
ябуулаха эхилхэнхэй.

Трактористнууд Б. Дашнев, С.
Максаров, С. Омогтуев, Д. Мувкуев
ба бусад хайнаар хүдэлмэрилхэн.

А. Антонов.

Залуушуул үндэр ургасын түлөө тэмсэниэ

Республикын комсомолцууд ба
залуушуул энэ жэлдэ үндэр уурса
хуряаха хэрэгтэн колхозуудта эхэ
тухаламжа үзүүлжэ байна. Тарбага-
тайн аймагай залуушуул хэдэн
воскресниүүды эмхидхэхэ, 670
гектар талмай дээрэ саһа тогтоо-
лон, 1185 тэмбэри наг шэбхэ гарга-
һан, 175 центнер үншэ, 292 центнер
шубуунай аргал суглуулаһан ба хүд-
өө ажахын машина эмсэгүүды
заабарилалсан байха юм.

Мүн Баргажанай аймагай 2375
пионерүүд ба бурагшад колхозууд-
та нотагай үтэгжүүлгэ суглуулажа
үгэхөө гадна, поледой стануудта
библиотекэнүүды эмхидхэхын ту-
ла 280 гаран элдэб номууды үгэ-
һэн байна.

Тэршэлэн хабарай тарилгы бо-
гоно болзор соо, хайн шанартай-
гаар үнгэрэхын түлөө Түнхэнэй
аймагта комсомолска-залуушуул
ийн үндэр ургасын 13 звено, тра-
кторна 10 бригаданууд эмхидхэгдэн-
хэй. Тэдэ бригада ба звенууд
тарилгы бэлдхэл хайнтайгаар
угтажа байна.

Д. Цыренов.

*) Ургэлжэлэ. Эхинийн «Б. М. Үнэн» 72,
74, 75, 76, 77, 78, 79 ба 88-дахи номеруудта

